

interiors

Portbou, els relats perduts

JAUME BENAVENTE > Text

PERE DURAN > Fotografia

Un matí lluminós de l'estiu de 1977 vaig veure per primera vegada l'estació internacional de Portbou. Era a punt de fer un iniciàtic viatge en Interrail i tenia pressa, ja que Europa era una mena de llibre a llegir i jo creia, erròniament, que l'estació de Portbou n'era només el preàmbul. Tot i així, a l'andana, sota la seva colossal marquesina de ferro i vidre, vaig

copsar que era en un lloc singular, que exercia una inquietant atracció sobre mi. Llavors jo desconeixia l'origen de l'estació, el 1929, la personalitat del seu constructor, l'enginyer Joan Deulofeu i Arquer, i l'allau de vida que havia significat per al poble de Portbou, però vaig sentir una fascinació semblant a la d'un jove bàrbar que hagués entrat en un majestuós palau. Intuïa o, més ben dit, sabia que hi tornaria.

Ha transcorregut el temps –molts anys, des d'aquell matí de 1977– i he tornat una i altra vegada a Portbou i a la seva estació. El poble és un enclavament enigmàtic de la nostra geografia, amb el seu paisatge fort, tel·lúric, encaixat entre els turons pelats de l'Albera i la badia, que conserva el misteri de

Estació de Portbou

la llunyania i l'ambigüitat del que és transfronterer. Portbou és un indret on són possibles les epifanies, revelacions que alteren la nostra manera de sentir o de ser. He passejat en totes les èpoques de l'any pels seus carrers (m'agrada l'aspror del seu hivern, la seva malenconia salvatge), que em porten a la idea de la distància i alhora del refugi, i m'evocuen la dissort de W. Benjamin però també una èpica menor, de gent anònima, els petits relats perduts en l'encreuament de mons que és Portbou.

I va ser justament a l'estació internacional de Portbou, entre el seu vestíbul i la seva cafeteria, on vaig trobar l'escenari per a un relat perdut, el d'un personatge que en un monòleg interior contempla la seva vida, els seus fantasmes

i els d'Europa, a través de les vicissituds d'una família hongaresa. Monòleg, interior d'un interior. L'estació de Portbou és una obra d'arquitectura civil magnífica, que emana una aura d'esplendor, de vitalitat i alhora de misteri, un lloc de pas, bressolat per la cadència mecànica dels trens, per les passes i les veus a l'andana o al vestíbul, però també un mirador per aguaritar l'horitzó, sentint un altre murmur de veus, més llunyanes, que s'apropen i es confonen amb la consciència del narrador, algú que ha tret a volar els seus anhels, les seves pors i els seus somnis en una solitària nit d'hivern, i que ha redibuixat el mapa del seu món, una cartografia d'ús personal.